

Raportti

Työssäoppimassa Suzhoussa 4.3.-22.5.2010

Taustaa

Opiskellessani Turussa arkeologiaa aloitin puoli vitsillä kiinan opinnot, mutta innostuinkin kielestä tosissani. Lisäksi matkustelu ja kansainvälinen toiminta ovat aina kiehtoneet minua ja edellisen vuoden opiskelinkin ulkomailla EIBE-ohjelman kautta. Joten, kun minulle tarjottiin mahdollisuutta työharjoitteluun Kiinassa, kynnyks lähteä ei ollut enää kovin korkea ja oli itsestään selvää että ottaisin paikan vastaan. Jouduin kuitenkin odottelemaan lentoa edeltävään päivään, ennen kuin sain tarkalleen tietää missä harjoittelujaksoni olisin töissä. Sain viimein puhelun, jossa Dushu Lake Hotelin training manager haastatteli minua lyhyesti ja ilmoitti, että pääsisin heille töihin nimikkeellä Assistant Manager of the Western Restaurant (The Octagon).

Asuminen

Hotelli oli järjestänyt minulle huoneen MBA Apartment Hotellista ja vastasi vuokrastani. Sähkö ja vesi minun piti maksaa itse. Palkkataso Kiinassa on Suomeen verrattuna hyvin alhainen, mutta hotellilta saamani käyttöraha riitti hyvin maksamaan välttämättömät elinkustannukseni Kiinassa.

Asuin kolmen huoneen solussa, johon kuului myös pieni yhteinen olohuone ja kylpyhuone. Olin varautunut pahimpaan, mutta asunto oli positiivinen yllätys, siisti ja tarpeeksi tilava. Ainoastaan alku kevään kylmyys tuotti ongelmia, taloja kun ei ole rakennettu ihan yhtä hyvin eristyksin kuin Suomessa. Onneksi oli kuitenkin villasukat mukana, suihkusta tuli lämmintä vettä ja talo tarjosi kahdet peitot. Niiden avulla sitten selvisin jäätävimmistäkin ajoista.

Asunto oli vain viiden minuutin bussimatkan päässä hotellilta, Tämä oli töiden kannalta hyvä asia, mutta vapaa-ajan kannalta huonompi. Hotelli sijaitsi vielä kehittyvän Suzhou Industrial Park (SIP) –alueen kaakkoisosassa, josta kestää noin 45 minuuttia bussilla keskustaan ja 20-30 minuuttia SIP:in omiin ostos- ja viihdekeskuksiin. Muuten alue oli siisti ja moderni. Asuntolan vieressä sijaitsi pieni ostari, josta pystyin yleensä löytämään kaiken tarvitsemani.

Ruokailu

Työpäivinä sain syödä aamiaisen The Octagonissa, mikä oli varsinkin buffet-päivinä aika luksusta. Tarjolla oli niin japanilaista, korealaista, kiinalaista kuin länsimaalaista syötävää. Lounaat ja illalliset sai syödä hotellin ruokalassa, joskin siellä makuelämykset olivat melko vaihtelevia. Suurin ongelma itselleni oli, että juotavaa ei yleensä ollut tarjolla muuten kuin keiton muodossa.

Ruokakulttuuriin tutustuminen oli kuitenkin yksi reissun monista antoisista osista. Tuli maisteltua muun muassa ankankieltä ja -verta, siansorkkaa ja korvaa, sammakkoa ja kilpikonaa, sekä tietysti paikallisten suurta suosikkia, kananjalkaa. Myös kasvisrintamalla oli monipuolista uutta tarjottavaa. Ja jos joskus oli vähemmän kokeilunhaluisella tuulella, oli tarjolla myös paremmin suomalaiseen makuun sopivia annoksia ja tietysti kansainvälistä pikaruokaa. Erityisesti Kentucky Fried Chickeniä löytyy Suzhousta ja Kiinasta joka kulmalta, mutta myös suomalaisille tutummat McDonald's, Subway ja Pizza Hut ovat edustettuina.

Ruokien hinnat ovat Suomeen verrattuna naurettavan alhaiset. Naapuriostarin opiskelijoille suunnatuista pikkupaikoista sai täyttävän ja hyvän annoksen mukaan eurolla. McDonald's ateriasta sai maksaa 2,5 euroa. Halvassa hot pot -paikassa tarjosi kymmenelle hengelle ruuat reilulla parilla kympillä (sis. oluet ja muut juomat) ja vähän paremmassa ravintolassa sai pöydän täyteen ruokaa ja juomat päälle noin 5 eurolla per henkilö.

Liikenne ja liikkuminen

Ensimmäiset pari viikkoa menin töihin hotelliin bussilla. Mutta koska ne kulkivat vain kerran tunnissa, hankin melko pian itselleni kokoontaitettavanpyörän. Maksoin fillarista 280 yuania, mikä silloisella kurssilla oli n. 30 euroa. Ehdottomasti kannattava sijoitus, sillä etäisyydet SIP-alueella olivat melko pitkät, mutta maasto tasaista ja tiet leveitä. Tein pyörälläni hyvinkin pitkiä kierroksia ympäri SIP:itä ja sain sen mukaan bussiin ja taksiinkin tarvittaessa. Kiinan liikenteessä tosin pätevät viidakon lait, hereillä kannatti olla.

Pyörä ei kuitenkaan ollut mikään liikkumisen edellytys. Bussilinjoja oli paljon ja ne kulkivat melko säännöllisesti. Lipun hinta vaihteli 1-3 yuanin välillä. Vaikeuksia tosin tuotti selvittää millä bussilla minnekin pääsi. Työkaverit ja joskus jopa tuntemattomat ohikulkijat olivat kuitenkin aina innokkaita auttamaan. Lopulta löysin myös sivuston, josta pystyin kätevästi tarkistamaan, mihin esimerkiksi oman lähipysäkkini linja-autot menivät.

Taksi oli toinen kätevä kulkuväline. Aloituskasvu oli 10 yuania eli noin euron. Keskustaan pääsi 35-40 yuanilla. Täytyy kuitenkin muistaa olla tarkkana, sillä ulkomaalaisia huijataan helposti. Itse maksoin menomatkasta naapurikaupunkiin 60 yuania ja paluumatkasta 90 yuania. Olisikin kannattanut kysyä etukäteen arviota matkan hinnasta, varsinkin kun oli käsitys siitä mitä sen pitäisi maksaa.

Sää ja ilmasto

Suzhoussa sataa usein ja sää saattaa yhdenkin päivän aikana vaihdella paljon. Takki ja sateenvarjo kannatti aina olla mukana.

Kun saavuin Suzhouhun maaliskuussa lämpötilat vaihtelivat 5-15C:n välillä ja pysyivät viileinä melko pitkään. Vasta helmi-toukokuun vaihteessa tuli selvästi lämpimämpää ja pari viikkoa oltiinkin jo melkein hellelukemissa.

Kuten muissakin Kiinan suurkaupungeissa oli Suzhoussakin havaittavissa lievä ilmanlaatuongelma. Aurinkoisena päivänä tuntui olevan ohut harso taivaan päällä.

Työpaikka

Dushu Lake Hotel oli upouusi paikallinen viiden tähden hotelli. Tarkkaa lukua en muista, mutta henkilökuntaa oli satoja plus minä ainoana ulkomaalaisena. Paikka oli ilmeisesti valtionomistuksessa, mutta rakennettu yhteistyössä Amerikkalaisen Cold Spring Harbor Laboratoriesin (CSHL) kanssa. Hotelli ei ollut vielä virallisesti auki, joten asiakkaita ei hirvittävästi ollut. Meillä oli lähinnä päivän kestäviä pankkien kokouksia, pieniä satunnaisia kiinalaisryhmiä ja muutamia CSHL-konferensseja. Aina viikon kerrallaan kestäviä CSHL-tapahtumia varten minutkin oli hotellille palkattu ja ne olivatkin työn kannalta mielenkiintoisinta aikaa, kun hotelli oli täynnä tiedemiehiä ja naisia, joukossa pari Nobel-voittajaakin. Ensimmäisen kuukauden olin töissä vain hotellin länsimaisessa ravintolassa, mutta huhtikuun alusta työskentelin puolipäiväisesti myös vastaanottotiskillä.

Työtehtävät

Ulkomaalaiset työntekijät ovat Kiinassa kuumaa valuuttaa kielitaitonsa takia. Nimikkeestäni huolimatta tein lähinnä tavallisia ravintolan asiakaspalvelutehtäviä ja opetin englantia muille työntekijöille. Englannin opetus tapahtui aluksi tuntien muodossa, mutta myöhemmin minun piti vain pyrkiä puhumaan muiden työntekijöiden kanssa ja antamaan heille tätä kautta käytännön harjoitusta. Lisäksi jouduin usein vastailemaan erilaisiin länsimaista ruokaa koskeviin kysymyksiin ja tarkastamaan ruokalistojen ja muiden englanninkielisten tekstien oikeinkirjoituksen. Hassuin homma oli viinilistan nimikkeiden lausumisen opetus baarin ja ravintolan työntekijöille, minä kun en yleisesti ottaen ole mikään kieli- ja ääntämysekspertti. Normaalipäivinä hotellilla oli usein hiljaista ja taistelin tylsistymistä vastaan auttamalla, ”ylemmästä” univormustani huolimatta, tarjoilijoita ja emäntiä heidän työtehtävissään: ruokailuvälineiden kiillottamisessa, pöytien kattamisessa ja ruokaliinon taittelussa.

Vastaanottotiskillä minulla ei suurimman osan aikaa ollut mitään tekemistä, johtuen ensisijaisesti siitä, että asiakkaita ei ollut. Tittelini siellä oli ilmeisesti Guest Relations Officer, jonka tehtävä virallisesti on pitää huolta asiakkaiden tyytyväisyydestä. Tässä työssä omat suosikkihommani olivatkin vieraiden kysymyksiin vastailu esimerkiksi kaupungin nähtävyyksiin ja hotelliin liittyen, sekä erilaisten kommunikaatio-ongelmien ratkaiseminen. Lisäksi minun piti opastaa vieraita huoneisiinsa ja pyrkiä käymään small talkia heidän kanssaan, mikä kaltaiselleni introvertille suomalaiselle oli melko painajaismaista. Silloin tällöin tein myös ”in-room check-inejä” eli saatoin VIP-vieraan heidän huoneisiinsa ja hoidin vastaanottotiskillä tehtävät jutut siellä.

Työkulttuuri

On vaikea tältä pohjalta sanoa mitään absoluuttisia totuuksia työkulttuurin eroista Suomen ja Kiinan välillä, mutta jotain pystyn ehkä kokemusteni ja käymieni keskusteluiden perusteella sanomaan. Dushu Lake Hotel on, kuten työkaverini sanovat, ”local hotel,” eli se eroaa monin tavoin kansainvälisten ketjujen paikoista. Tähän liittyen suurin turhautumisen aihe, niin minulle kuin muillekin työntekijöille oli se, että selviä standardeja ei ollut. Ne vaihtelivat sen mukaan keneltä kysyit. Lisäksi Kiinalaiseen kulttuuriin kuuluu, että kasvojen menetyksen pelossa, kukaan ei ikinä sano ”en tiedä,” joten vastauksiin ei aina voi luottaa. Kun kerran itse myönsin, että minulla ei jostain asiasta ollut harmainta hajua, sain vastaukseksi: ”Kylläpä sinä olet rehellinen” ja lievästi hämmentyneen ilmeen.

Siinä missä Suomessa on tärkeää olla oma-aloitteinen ja tehdä kokoajan jotain, Kiinassa oli vaihtelevampaa. Ravintolassa työntekijät joutuivat työskentelemään ilman lepoa, vaikka välillä koko miehitystä ei olisi tarvittu. Vastaanottotiskillä sen sijaan pomo antoi pitää taukoja takahuoneessa, myös kiireisempinä päivinä.

Aikataulut eivät olleet turhan tarkkoja ja suunnitelmat vaihtuivat jatkuvasti. Jos sovit tapaamisen kello viideksi, saattoi olla että toinen osapuoli olikin tavattavissa vasta puolikuusi tai sitten tapaaminen siirrettiin viimetingassa toiselle päivälle.

Hierarkia oli työpaikalla selvä. Ylempiä täytyy totella ja kunnioittaa. Eräskin harjoittelija joutui työpäivän jälkeen kuskaamaan hotellilla töissä ollutta esimiehensä ihastusta, koska esimies näin pyysi. Ulkomaalaisena minulle annettiin paljon anteeksi. Kukaan ei olettanut, että osaisin käyttäytyä paikallisten tapojen ja sääntöjen mukaan.

Kommunikointi

Tosiasia on, että kiinalaisten kielitaidossa olisi parantamisen varaa. Hotellilla oli muutamia, joiden englanti oli erittäin hyvää, mutta monien kanssa kommunikointi oli paikoitellen hyvinkin haastavaa. Kaikki olivat kuitenkin innokkaita puhumaan kanssani ja oppimaan englantia, joten kunhan jaksoin olla positiivinen ja kärsivällinen, hetkellisistä ymmärrysvaikeuksista selvisi ja palkintona oli joukko uusia kavereita, joita Suomeen palattuani olen jäänyt kaipaamaan.

Tietysti minulla oli myös aloittelijatasoinen kiinan taidot, joista silloin tällöin oli apua, mutta koen silti, että hotellin ulkopuolella tärkeimpiä kommunikointivälineitä olivat hymy ja elekieli. Tosin, välttääkseni turhia ongelmia, aina jos menin taksilla jonnekin tai tarvitsin kaupasta jotain, kirjoitin haluamani kiinaksi paperille.

Vapaa-aika

Kiinassa ja jo Suzhoun lähialueilla olisi riittänyt tekemistä. Valitettavasti työpäivät olivat melko pitkiä ja väsyttäviä. Jouduin tekemään lähinnä aamuvuoroja, jolloin töissä täytyi olla 6.30. Aina ei energia riittänyt seikkailemiseen.

Työkaverit olivat kuitenkin hurjan mukavia. Yhden kanssa pääsin sulkapalloharjoituksiin, toisten kanssa menin laulamaan karaokea ja pelaamaan biljardia ja eräs jopa kutsui minut syntymäpäiväillalliselle isoäitinsä luokse. Yhden tytön kanssa kierreltiin skootterilla ympäri Suzhouta katsomaan nähtävyyksiä ja kaverin kaverini kautta pääsin näkemään millaista on eräässä Suzhoun huippuhotelleista. Tällaista tuli muun muassa tehtyä.

Suzhou on yli viiden miljoonan hengen kaupunki, joten nähtävää ja tehtävää oli tarpeeksi kolmelle kuukaudelle. Parhaiten tunnetaan kaupungin puutarhat, jotka olivatkin näkemisen arvoiset. Neljästä tunnetuimmasta itseltäni jäi tosin harmittavasti yksi näkemättä. Turistipaikoista omasuosikkini oli historiallinen Tiger Hill siihen liitettyjen kiehtovien tarinoiden takia.

Välillä matkustelin itsekseni lähikaupunkeihin. Yhdeksi viikonlopuksi menin Hangzhouhun, jossa olisin mielelläni viettänyt enemmänkin aikaa. Kävin myös Suzhoun lähistöllä olevassa Tonglissa, joka on yksi monista alueen "water townesta," kanaalien halkomista kylistä/kaupungeista. Ja tietysti myös Shanghaissa, joka oli vain tunnin matkan päässä Suzhousta. Hostellit olivat halpoja, yksityisen huoneen olisi saanut kahdellakymmenellä eurolla, mutta itse suosin useamman hengen huoneita, joiden hinnat olivat alle kymppin per yö.

Kaikista käymistäni kaupungeista löytyi myös paljon hyviä ostospaikkoja. Ja kun hintataso oli verrattain alhainen, tuli sen verran osteltua, että täytyi pistää tavaraa postipaketissa kotiin.

Ilta- ja yöelämä ei Kiinassa ole ihan samanlaista kuin meillä päin. Länsimaalaistyyllisiä baareja tosin löytyy jo jonkun verran, mutta monet tapaamistani kiinalaisnuorista eivät koskaan olleet käyneet yökerhossa. Alkoholia nautitaan yleensä ruuan kanssa ja karaokessa.

Yhteenveto

Yleisesti ottaen aikani Kiinassa oli uskomaton kokemus. Hetkittäinen koti-ikävä ja kulttuurieroista johtuva turhautuminen unohtuivat aina nopeasti, kun ympärillä oli mukavia ihmisiä ja niin paljon nähtävää ja koettavaa. Kiinasta minulle jäi käteen uskomaton määrä muistoja ja tarinoita ja tuntuu että lähipiirini onkin jo kyllästynyt kun aloitan joka toisen lauseen "Kiinassa..." Kirjoitettavaa ja raportoitavaa olisi vaikka kuinka paljon ja tekstini lieneekin täynnä aukkoja, mutta tuntuu mahdottomalta antaa kattavaa selostusta. Lyhyesti sanottuna oli monin tavoin hyvin avartavaa päästä keskelle kulttuuria, joka merkittävästi eroaa omastani. Vaikea vielä sanoa, kuinka matka on minua muuttanut, mutta en minä siitä ilman jonkunlaista henkistä kasvua selvinnyt.

